

Pentru *palić papierosa* (a fuma o țigară), care are la bază sensul de „a aprinde” o țigară, în graiul polonez din Bulai se spune *kurzyć cygarę* „a fuma o țigară”, *kurzyć* (de la *kurz*, „praf”) păstrînd sensul mai vechi de „dymić”, „a fumega”, „a afuma”. E de notat că termenul *kurzyć* cu înțelesul de „a fuma” apare și în alte graiuri polone, de pildă în dialectul silezian¹.

Intervin în vorbire și termeni românești sau semicalcuri ca: *skapać* (a scăpa): „i mowili te zboje że z ich ronk nie *skapie* (nie wyjdzie)”, apoi *falsz* pentru *falce* de pămînt, *moszyja* în loc de *majątek*, *burdel* și *bordej* (*chalpa*): „maż siedział w *bordeju*”, *fudul'ny* (fudul, mîndru), *blondny* (blond), *izekcji* (*zaszczyki*) *kalimarka* (kałamarz), *żandar* („a ten sie bał że go wyda do żandarów”), *biesika* (bășică) pentru *pecherz* etc.

Negreșit, nu lipsește terminologia legată de viața nouă și de instituțiile social politice din țara noastră. De la *stat* (în polonă *państwo*) s-a format un adjectiv local *statowy*: *gospodarki statowe* (gospodării de stat), *zgromadzenie wiejskie* (adunare sătească), pentru termenul tipic polonez *zebranie gromadzkie* (gromada — comună), *kąmin kultury* (cămin cultural), „*skomasować ziemię*” (a comasa pămîntul) etc. De asemenea, se aude *faktor pocztowy* întru totul după romînescul *factor poștal*, în polonă circulînd de fapt termenul *listonosz*, apoi *pompiery* pentru *straż ogniowa*, *szofer* pentru *kierowca*, *prokurator* în loc de *prokurator* etc.

Am prezentat mai sus un număr de exemple, care dau o idee de importanța lexicului din graiul polonez din Bulai, în ce privește existența unor termeni specifici polonezi, vechimea și schimbarea de sens a altora, formații noi locale etc. Desigur, sînt încă, în graiul respectiv, termeni în legătură cu regnul animal și regnul vegetal, în legătură cu munca agricolă și instrumentele de muncă: numele părților componente ale carului, părților componente ale războiului de țesut, instrumentelor anexe la războiul de țesut, termeni în legătură cu prelucrarea lemnului și fierului, cu construcțiile, cu obiecte casnice, cu numele bolilor și leacurile populare, care nu odată sînt revelatori pentru lexicologia polonă. Mai jos, dăm, în ordinea întrebărilor din *Chestionarul general-slav pentru cercetarea lexicului dialectal*, (*Kwestionariusz ogólnosłowiański do badań słownictwa gwarowego*), răspunsurile care aruncă unele lumini în probleme de lexicologie dialectală polonă. Pentru ușurința coordonării materialelor păstrăm întrebarea din chestionar și dăm, unde este cazul, la regnul animal și vegetal, numele latin al speciei, identificarea precisă fiind, în dese cazuri, absolut necesară. Pentru formele dialectale din Bulai întrebunțăm transcrierea fonetică.

Regnul animal (Świat zwierzęcy)

- 17 lasica *łaska* (*mustella nivalis*) „nevăstuică”.
- 24 szczur *guzan* (*rattus*) „guzgan”.
- 25 mysz *myśa* (*mus domestica*) „șoarece”.
- 26 nietoperz *gacch* (*chiroptera*) „liliac”.
- 32 ptak *fruwa ptak furd*, „pasărea zboară”.
- 38 wilga *vilga* (*oriolus galbula*) „grangur”.
- 57 orzeł *orzeż* (*aquila*) „vultur”.
- 75 wróbel *ćwieka wrubel śpeva* „vrabia cîrpește”.
- 103 wąż *pelza veś ścognie* „șarpele se tirăște”.

¹ Cf. Alfred Zaręba, *Słownik Starych Siołkowic w powiecie opolskim*, Cracovia, 1960, p. 62.